

1 LCAMP konferenssi matkakertomus

OSTE-hanke Erasmus+ vaihdossa YSAOille tutussa Baskimaassa, Vitoria-Gasteiz nimisessä kaupungissa. Hankkeelle tarjoutui tilaisuus päästä verkostoitumaan valmistustekniikan koulutusta tarjoavien organisaatioiden kanssa, edistää hankkeen toimenpiteitä sekä ideoida uutta alaan liittyvää moninaisten eurooppalaisten toimijoiden kanssa.

Vitoria-Gasteiz on yksi kolmesta Baskimaan suuresta kaupungista, ja samalla alueen pääkaupunki noin 260 000 asukkaalla. Sitä tituleerataan alueen vihreimmäksi kaupungiksi ja se huomaa. Katukuvassa näkyy useat istutukset, puut ja joka toisen korttelin takana on vihreä puisto. Reipas +26°C sekä kuhiseva kaupunki odotti vastassa, tämä antoi hyvät lähtökohdat viikolle.

LCAMP eli Learner-Centric Advanced Manufacturing Platform -konsortio käsittää useita toimijoita toisen sekä korkeamman asteen ammatillisen koulutuksen organisaatioita ympäri Eurooppaa, espanjalaisista, saksalaisista sekä ruotsalaisista kouluista.

LCAMP loppukonferenssi toi yhteen koulutuksen ja tutkimuksen toimijoita pohtimaan tulevaisuuden osaamistarpeita sekä keinoja vastata nopeasti muuttuviin työmarkkinoihin. Yrityksiä paikalla tapahtumassa oli harmittavan vähän, mutta yksi suomalainen toimitusjohtaja oli kuitenkin, tästä lisää myöhemmin tässä julkaisussa.

Aamun puheenvuoroissa käytiin läpi esimerkiksi OECD:n tilastoja, mitkä havainnollistivat vihreän- ja digitaalisensiirtymän vaikuttavan välillisesti tai suoraan yli 60 prosenttiin uusista työtehtävistä. Ennustukset tulevaisuuteen ovat vielä hurjemmat, kun työelämä muuttuu kiihtyvällä tahdilla. Lavalla oli paljon pohdintaa, kuinka pystytään edelleen tarjoamaan opetusta, joka vastaa työelämän tarpeita.

Paneelissa korostui kansainvälisen yhteistyön ja liikkuvuuden merkitys. Esimerkiksi Erasmus -vaihto-ohjelmien todettiin tarjoavan usein tehokasta oppimista. Keskeistä oli myös oikeiden taitojen varmistaminen, ylpeys omasta tekemisestä sekä yhteisten tavoitteiden merkitys. Lisäksi yksi LCAMP-konsortion kouluista Ruotsalaisen Finspångin oppilaat oli hetken etänä mukana tapahtumassa, ja kertoivat omia kokemuksia hankkeen toimista.

Iltapäivän työpajassa keskityttiin osaamisen ja soveltavan tutkimuksen ekosysteemeihin. Yritysyhteistyö oppilaitosten kanssa nähtiin keskeisenä, erityisesti koska valtaosa EU-alueen yrityksistä on pk-yrityksiä ilman suoraa pääsyä TKI-toimintaan. Mosaic-hanke ja se yksi ainoa yritysjohtaja Ola Kukkasniemi josta mainitsin, oli esittelemässä toimintansa tuloksia. Paikalla oli myös TEMin alivaltiosihteeri Elina Pylkkänen, olin jutulla heidän kanssaan suomea koskevissa asioissa jo edellispäivän iltatapahtumassa. Työpajassa käytiin läpi myös rakenteellista työttömyyttä, osaamisvajetta ja tarvetta innovaatioille sekä dynaamiselle järjestelmälle, jossa opiskelijat ovat aktiivisia kehittäjiä.

Konferenssipäivä 23.4

LCAMP 2026 -konferenssin toinen päivä vietettiin torstaina pitkälti yritysvierailujen merkeissä. Päivän aikana tutustuimme kahteen autoteollisuuden toimijaan: Mercedes-Benz Vito -pakettiautotehtaaseen sekä RPK Groupin jousitehtaaseen. Molemmat sijaitsivat noin vartin ajomatkan päässä keskustasta.

Mercedes-Benz Vitoria

Mercedes-Benz Vito -tehdas teki vaikutuksen pitkälle automatisoidulla tuotannollaan. Tehtaalla valmistuu yksi ajoneuvo noin sadan sekunnin välein, ja koko tuotanto menee yhtä linjastoa pitkin. Samalla linjalla valmistuvat siis eri korimallit, varustelut, voimalinjat sekä vasen- ja oikeakätiset ohjaamot. Poikkeuksellista moniin muihin autotehtaisiin verrattuna on se, että auton alusta ja voimalinja nostetaan linjastolla suoraan koriin kiinni. Tämmöistä ei kuulemma juuri muut tee. Myös auton ohjaamo pujotellaan paikalleen yhdellä robottien liikeradalla.

Meillä oli keskustelua perehdytyksestä, työnjohtaja arvioi että työntekijä tarvitsee keskimäärin noin kymmenen tuntia ohjattua perehdytystä pystyäkseen työskentelemään työpisteellä itsenäisesti tunnin ajan. Tätä samaa asiaa on sivuttu myös YSAOn omassa PETRA-tehtaassa, jota suositelenkin kaikille henkilöstöstä. Pohdintatehtävä, arvioi kuinka paljon omat oppilaasi saavat työnohjausta työssäoppimispaikoissa?

Työturvallisuuden näkökulmasta huomiota herätti meluisa työympäristö ja vähäinen kuulonsuojainten käyttö. Lisäksi taukoalueet olivat melko yksinkertaisia ja ne oli sijoitettu pitkien tuotantohallien.

Uudesta sähköisestä Vitosta ei saanut ottaa kuvia, mutta onneksi löysin netistä pressikuvan. Ajoneuvo on massiivinen muotoilultaan ja massoiltaan, aerodynamiikkaa kuitenkin unohtamatta. Muotokieli noudattelee hyvin paljon MB aikaisemmin julkaistuja sähkömaastureita, joissa auto on leveä tienpinnassa ja kapenee kattoa kohden.

RPK Group Vitoria

Iltapäivällä suuntasimme RPK Groupin jousitehtaalle, joka piti sisällään pitkälle erikoistuneen komponenttivalmistukseen. Tiesitkö, että polttomoottoriauto sisältää jopa noin 1300 erilaista jousia? Jousia käytetään laajasti myös sähköautoissa esimerkiksi kameroiden ja liitinten rakenteissa. RPK:n valmistamat jouset ovat lähes poikkeuksetta asiakaskohtaisesti räätälöityjä, ja yrityksellä on vahva oma suunnitteluosaaminen.

RPK:n yrityskulttuurissa korostuvat henkilöstön osallistaminen ja pitkäjänteinen kehittäminen. Työntekijöillä on mahdollisuus hankkia yrityksen osakkeita, ja henkilöstöstä valitut edustajat osallistuvat strategisiin päätöksiin, kuten muutama vuosi sitten tehtyyn laajentumiseen Intiaan. Lisäksi yritys tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten teknillisten oppilaitosten kanssa ja panostaa vahvasti nuoriin osaajiin.

Laatuvaatimukset ovat korkeat, erityisesti kriittisissä osissa, kuten Brembon jarrujärjestelmiin liittyvissä komponenteissa, joissa jokainen osa dokumentoidaan kuvantamalla. Yksittäisen osan vuosituotanto voi nousta jopa satoihin tuhansiin kappaleisiin.

Pohdinta

Matkan aikana tapasin monien koulujen edustajia, joiden kanssa vaihdettiin yhteystietoja. He olivat halukkaita Erasmus+ vaihtoon sekä erilaisiin EU-projekteihin YSAOn kanssa. Hankeideoita heiteltiin virallisissa ja vähemmän virallisissa tilanteissa, hyvässä hengessä. Paluumatkan aikana alkoi hankeaihoita syntyä, ja niistä varmasti kuullaan lisää tulevaisuudessa. Tavoitteet Erasmus+ vaihdon osalta täyttyivät, ja suosittelen henkilöstövaihtoa myös kaikille muille.

Mikäli asiaan liittyy heräsi kysymyksiä, laita ihmeellä viestiä niin kerron lisää.